DERS KUTUSU
DERSKUTUSU.COM

ÇALIŞMA KÂĞIDI
10. Sınıf · Tarih · 2. Hafta

Ad Soyad: _____
Sınıf / No: _____
Tarih: _____

Türkistan'dan Türkiye'ye Uzanan Süreçte Meydana Gelen Önemli Askerî Mücadeleler (Miryokefalon, İlk Türk Beylikleri, Haçlı Savaşları, Hıttin ve Kösedağ)

TAR.10.1.1. Türkistan'dan Türkiye'ye uzanan süreçte 1040-1299 yılları arasında meydana gelen önemli askerî mücadelelerin Türk tarihinin seyrine etkilerini karşılaştırabilme · Malazgirt sonrası Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliklerinin Anadolu'nun Türkleşmesindeki rolünü açıklayabilme · Miryokefalon Zaferi, Haçlı Savaşları, Hıttin Muharebesi ve Kösedağ Savaşı'nın siyasi, askerî ve kültürel sonuçlarını kanıtlara dayanarak değerlendirebilme

HATIRLAYALIM

- 1176 Miryokefalon Zaferi ile Bizans'ın Türkleri Anadolu'dan atma ümidi tamamen sona ermiş ve Anadolu kesin olarak Türk yurdu olmuştur.
- Malazgirt Zaferi'nden sonra Anadolu'da kurulan ilk Türk beylikleri fethettikleri bölgeleri bayındır hale getirerek Türkleşmeyi hızlandırmıştır.
- 1187 Hıttin Zaferi ile Kudüs Haçlılardan geri alınmış, 1243 Kösedağ Savaşı ise Türkiye Selçuklu Devleti'ni Moğol hâkimiyetine sokmuştur.

1 EŞLEŞTİRME

Tarihî askerî mücadeleleri temel sonuçlarıyla eşleştiriniz.

1176 Miryokefalon	1187 Hıttin	1204 IV. Haçlı	1243 Kösedağ
Tapu alındı	Kudüs kurtarıldı	İstanbul yağması	Moğol istilası

- ☐ 1. 1176 Miryokefalon
- ☐ 2. 1187 Hıttin Zaferi
- ☐ 3. 1243 Kösedağ Savaşı
- ☐ 4. 1204 IV. Haçlı Seferi

a) Haçlıların yön değiştirip İstanbul'u yağmalaması
b) Selahaddin Eyyubi'nin Kudüs'ü Haçlılardan kurtarması
c) Türkiye Selçuklularının Moğollara yenilip zayıflaması
d) Anadolu'nun kesin olarak Türk yurdu haline gelmesi

2 KISA CEVAP

1187 Hıttin Savaşı ile Kudüs'ü Haçlılardan kurtaran büyük İslam komutanı kimdir?

1187 HITTİN	Kudüs Haçlılardan Alındı
Selahaddin Eyyubi Kudüs Fethi	88 yıllık Haçlı işgaline son verildi. III. Haçlı Seferi'ne yol açtı.

3 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Miryokefalon Zaferi'nin Türk tarihindeki en kritik askerî ve siyasi önemi nedir?

4 ÇOKTAN SEÇMELİ

Bizans İmparatorluğu'nun Türkleri Anadolu'dan çıkarma ümidini tamamen yok eden ve Anadolu'yu kesin Türk yurdu yapan savaş hangisidir?

1176 MİRYOKEFALON	Tarihî Dönüm Noktası
II. Kılıç Arslan vs. Manuel Komnenos	• Anadolu kesin Türk yurdu oldu • Bizans savunmaya çekildi • Batı buraya "Türkiye" dedi

(A) Miryokefalon Savaşı
(B) Kösedağ Savaşı
(C) Yassıçemen Savaşı
(D) Katvan Savaşı

5 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Anadolu Selçuklu ve beylikler dönemiyle ilgili ifadeleri değerlendiriniz.

Danişment	Saltuklu	Mengücek	Çaka Beyi
Sivas / Medrese	Erzurum / Kümbet	Divriği / Taş Sanatı	İzmir / Donanma

	D	Y
Miryokefalon Zaferi sonrasında Batılı kaynaklar Anadolu için 'Türkiye' demiştir.	☐	☐
I. Haçlı Seferi sonucu Selçuklular başkenti İznik'ten Konya'ya taşımıştır.	☐	☐
Kösedağ Savaşı'ndan sonra Anadolu'da Türk siyasi birliği daha da güçlenmiştir.	☐	☐
Saltuklular ve Danişmentliler Malazgirt öncesinde kurulmuş denizci beyliklerdir.	☐	☐

6 KISA CEVAP

Danişmentliler tarafından Tokat Niksar'da inşa edilen Anadolu'nun ilk medresesi hangisidir?

7 TABLOYU TAMAMLA

Aşağıdaki tabloda ilk Türk beyliklerinin özelliklerini tamamlayınız.

Beylik Adı	Kurulduğu Bölge	Önemli Mimari Eser	Önemli Özelliği
Danişmentliler	Sivas, Tokat, Amasya		Anadolu'daki ilk medreseyi açtılar
Saltuklular		Mama Hatun Kümbeti	Anadolu'da kurulan ilk beyliktir
Mengücekliler	Erzincan ve Divriği		Taş işçiliği UNESCO mirasındadır
Çaka Beyliği	İzmir ve kıyıları	İlk Türk donanması	

8 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Kösedağ Savaşı'nın (1243) Anadolu'daki siyasi yapıda ortaya çıkardığı en önemli tarihî sonuç nedir?

1243 KÖSEDAĞ

Selçuklu ordusu Moğol İlhanlı kuvvetlerine mağlup oldu.

Tarihî Sonuçları

- Selçuklu bağımsızlığı sarsıldı
- Anadolu Moğol tahakkümüne girdi
- İkinci Beylikler Dönemi başladı

(A) Bizans'ın Anadolu'daki tüm toprakları yeniden ele geçirmesi

(B) Selçuklu otoritesinin sarsılması ve İkinci Beyliklerin kurulması

(C) Haçlı Seferlerinin tamamen durarak Kudüs'ün güvenceye alınması

(D) Anadolu'daki Türk nüfusunun tümüyle Orta Asya'ya göç etmesi

9 EŞLEŞTİRME

Haçlı Seferlerini temel nitelikleriyle eşleştiriniz.

I. Haçlı	II. Haçlı	III. Haçlı	IV. Haçlı
Kudüs işgal edildi	Urfa geri alındı	Kudüs savunması	İstanbul yağması

☐ 1. I. Haçlı Seferi

☐ 2. II. Haçlı Seferi

☐ 3. III. Haçlı Seferi

☐ 4. IV. Haçlı Seferi

a) Amacından sapıp İstanbul'un Haçlılarca yağmalanması

b) Kudüs'ün Haçlılar tarafından işgal edilmesi

c) Musul Atabeyi'nin Urfa'yı geri alması üzerine başlaması

d) Selahaddin Eyyubi'nin Kudüs'ü fethi üzerine toplanması

10 SIRALAMA

Anadolu Türk tarihinin dönüm noktası olan askerî olayları kronolojik olarak sıralayınız.

1071	1176	1187	1243
Malazgirt Zaferi	Miryokefalon	Hıttin / Kudüs	Kösedağ Savaşı

☐ 1187 Hıttin Savaşı ile Kudüs'ün Haçlı işgalinden kurtarılması

☐ 1176 Miryokefalon Zaferi ile Anadolu'nun Türk yurdu tescili

☐ 1071 Malazgirt Zaferi ve Anadolu'da ilk beyliklerin kurulması

☐ 1243 Kösedağ Savaşı ve Anadolu Selçuklu Devleti'nin zayıflaması

11 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Orta Çağ Türk ve İslam tarihiyle ilgili hükümleri değerlendiriniz.

	D	Y
Çaka Beyliği İzmir ve Ege adalarında güçlü bir donanma kurmuştur.	☐	☐
1240 Babaîler İsyanı Türkiye Selçuklu Devleti'nin merkezî gücünü sarsmıştır.	☐	☐
Miryokefalon sonrasında Bizans ordusu hücuma, Türk ordusu savunmaya geçmiştir.	☐	☐
Divriği Ulu Camii ve Şifahanesi Mengücekliler Dönemi'ne ait şaheserdir.	☐	☐

12 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarından hareketle tarihî kavramları yazınız. Numaralı kutulardan 'ZAFER' kelimesini bulunuz.

ANAHTAR KAVRAM ŞİFRE ŞERİDİ: Z - A - F - E - R

1	2	3	4	5
Z	A	F	E	R

1176'da kazanılan ve Anadolu'yu kesin yurt yapan askerî başarı ☐☐☐☐☐

Malazgirt Zaferi ile kapıları Türklere açılan ana coğrafya ☐☐☐☐☐☐☐

Medreselerde okutulan temel İslam hukuku ve adalet ilmi ☐☐☐☐☐

Hıttin Savaşı'nı kazanan komutanın kurduğu Müslüman hanedan ☐☐☐☐☐☐☐☐☐

Selçuklularda hükümdardan sonra gelen üst düzey donanma veya askeri kumandan ☐☐☐☐

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

_____